

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL MAGISTRALINIŲ NAFTOTIEKIŲ IR PRODUKTOTIEKIŲ APSAUGOS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. balandžio 30 d. Nr. 1-131
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2009, Nr. [10-352](#)) 6 straipsnio 3 dalimi:

T v i r t i n u Magistralinių naftotiekių ir produktotiekių apsaugos taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

MAGISTRALINIŲ NAFTOTIEKIŲ IR PRODUKTOTIEKIŲ APSAUGOS TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Magistralinių naftotiekių ir produktotiekių apsaugos taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės) nustato pagrindinius magistralinių naftotiekių ir produktotiekių (toliau vadinama – MNP) apsaugai keliamus reikalavimus, siekiant užtikrinti jų saugą, patikimą ir efektyvų eksploatavimą ir siekiant išvengti avarijų, sutrikimų, nesankcionuotų prisijungimų ir nelaimingų atsitikimų.

2. Taisyklės taikomos projektuojant, statant ir eksploatuojant MNP, neatsižvelgiant į jų nuosavybės formas bei paskirtį, taip pat vykdant darbus bei kitokią veiklą MNP apsaugos zonoje.

3. Be Taisyklių, projektuojant, statant ir eksploatuojant MNP būtina vykdyti galiojančių standartų, techninių reglamentų ir normų, technologinių sąlygų, Naftos ir naftos produktų magistralinių ir jūrinių vamzdynų eksploatavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 4-207 (Žin., 2007, Nr. [61-2354](#)), elektros įrenginių įrengimo ir eksploatacijos taisyklių, taip pat priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

4. MNP, kuriems taikomos Taisyklės, priklauso:

4.1. vamzdynai su atšakomis, uždaromąja armatūra, siurblių prijungimo, valymo įrenginių paleidimo ir priėmimo aikštelėmis, apskaitos mazgais;

4.2. elektrocheminės vamzdynų apsaugos nuo korozijos įrenginiai, technologinių ryšių linijos ir įrenginiai, vamzdynų telemechanikos priemonės;

4.3. vamzdynų uždaromosios armatūros distancinio valdymo įtaisai, elektros tiekimo linijos ir įrenginiai;

4.4. priešgaisrinės apsaugos priemonės ir įrenginiai, priešeroziniai ir apsauginiai įrenginiai;

4.5. vamzdynų linijinės dalies statiniai, uždaromosios armatūros aikštelių aptvarai;

4.6. skiriamieji ir signaliniai ženklai, privažiuojamieji keliai prie vamzdynų;

4.7. perpumpavimo siurblinės, apskaitos punktai, rezervuarai, skirstymo stotys;

4.8. saugyklos;

4.9. perpylimo estakados bei prieplaukos;

4.10. naftos ir naftos produktų šildymo stotys.

II. MNP TRASŲ ŽYMĖJIMAS VIETOVĖJE

5. MNP trasos žymimos gelžbetoniniais, metaliniais ar plastikiniais žymėjimo ženklais, kurių aukštis 1,5–2,0 metrai nuo žemės. Žymėjimo ženklus pastato MNP eksploatuojanti įmonė. MNP žymėjimo ženklo pavyzdys pateiktas Taisyklių priede.

6. MNP susikirtimo su automobilių, vandens ir (ar) geležinkelio keliais vietose žymėjimo ženklus pastato ir prižiūri MNP eksploatuojanti įmonė, atitinkamai suderinusi su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos ar kitu kelio valdytoju, vidaus vandens kelių valdytoju ar AB „Lietuvos geležinkeliai“, o draudžiančiuosius ženklus – tuos kelius prižiūrinti įmonė MNP eksploatuojančios įmonės teikimu ir jos lėšomis.

6.1. MNP susikirtimo su visų kategorijų automobilių keliais vietose iš abiejų pusių MNP abiejose kelio pusėse pastatomi ženklai „Sustoti draudžiama“ (Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950

(Žin., 2003, Nr. [7-263](#)) (toliau – KET), 1 priedo 6 punkto ženklas Nr. 332) su papildoma lentele „Galiojimo zona į priekį“ (KET 1 priedo 14 punkto papildoma lentelė Nr. 806), nurodant ženklo galiojimo zoną 600 metrų.

6.2. MNP susikirtimo su vidaus vandenų keliais, kur vyksta laivyba, vietos krantuose pažymimos signaliniais ženklais sutinkamai su vidaus vandenų laivybos taisyklėmis.

6.3. MNP susikirtimo su geležinkeliais vietose geležinkelio stotelių įrengimas ir traukinių sustojimai, išskyrus priverstinius, draudžiamas.

7. Nustatyta tvarka statybos rangovų bei užsakovo įforminta išpildomoji geodezinė nuotrauka turi būti perduota savivaldybėms, kad ji būtų pažymėta savivaldybių žemės naudojimo žemėlapiuose.

8. Savivaldybės teikia žinias apie MNP vietą priežiūros institucijoms, vykdančioms valstybinę priežiūrą, suinteresuotoms įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, žemės savininkams ir naudotojams.

III. MNP APSAUGOS ZONOS

9. Reikiamoms MNP eksploatacijos sąlygoms užtikrinti ir apsaugoti MNP nuo pažeidimų, nustatomos tokios MNP apsaugos zonos:

9.1. išilgai MNP trasos – žemės juosta, kurios plotis – po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies;

9.2. išilgai kelių lygiagrečiai patiestų MNP trasos – žemės juosta, kurios plotis – po 25 metrus nuo kraštinių vamzdynų ašies;

9.3. išilgai MNP povandeninių trasų – vandens ruožai nuo paviršiaus iki dugno, esantys tarp lygiagrečių plokštumų 50 metrų atstumu į abi puses nuo vamzdyno ašies arba po 50 metrų nuo kraštinių vamzdynų ašies, esant kelių eilių MNP;

9.4. prie siurblių, naftos apskaitos, skirstymo ir šildymo stočių, MNP uždarnosios armatūros – žemės juosta, kurios plotis 25 metrai nuo nurodytųjų objektų teritorijos;

9.5. MNP avarijos atveju – žemės juosta, kurios plotis 100 metrų nuo kraštinių vamzdynų ašies.

10. Žemės sklypai, esantys MNP apsaugos zonose, yra riboto ūkinio naudojimo ir žemės savininkų (naudotojų) eksploatuojami laikantis Taisyklių nustatytų reikalavimų.

IV. DARBAI MNP APSAUGOS ZONOSE

11. MNP apsaugos zonose draudžiama:

11.1. perstatyti, užversti ir laužyti skiriamuosius ženklus, kontrolės matavimo kolonėles (elektrocheminės apsaugos sistemos įrenginius), žymeklius, aptvarus;

11.2. atidaryti neaptarnaujamųjų kabelinio ryšio punktų, kabelinės ir drenažinės apsaugos stočių, stebėjimo šulinių ir kitų MNP linijinės dalies įrenginių angas, liukus, vartus ir duris, atsukti ir užsukti sklendes, čiaupus, išjungti ir įjungti vamzdynų ryšio, elektros tiekimo ir telemechanikos įtaisus;

11.3. įrengti sąvartynus, pilti rūgštis, šarmus bei druskų tirpalus;

11.4. ardyti MNP pakrančių įtvirtinimus, vandens pralaidas, žemės bei kitus įrengimus, saugančius MNP nuo pažeidimų, o šalia esančią teritoriją – nuo naftos ir (ar) naftos produktų išsiliejimo avarijos atveju;

11.5. vandens telkiniuose mesti ir vilkti inkarus, grandines, vilkikus ir tralus, gilinti vandens telkinių dugną, kasti bei siurbti žemę;

11.6. kurti ugnį ir naudoti atvirus arba uždarus ugnies šaltinius;

11.7. kasti, arti ar kitaip įdirbti žemę giliau kaip 0,3 metro;

11.8. organizuoti bet kokius renginius ir žmonių susibūrimus, nesusijusius su nustatyta tvarka leistais darbais.

12. MNP apsaugos zonose be raštiško juos eksploatuojančios įmonės sutikimo

draudžiama:

- 12.1. statyti bet kokius statinius;
 - 12.2. sodinti medžius ir krūmus, vykdyti pagrindinius kirtimus;
 - 12.3. krauti į stirtas šieną ir šiaudus, sandėliuoti kurą, pašarus, trąšas, statybines medžiagas bei įrengimus;
 - 12.4. rišti ir laikyti gyvulius, įrenginėti gyvulių aptvarus;
 - 12.5. skirti žuvininkystės plotus, žvejoti ir gaudyti vandens gyvūnus;
 - 12.6. įrengti girdyklas, kapoti bei pjauti ledą;
 - 12.7. tiesti, remontuoti kelius, įrengti automobilių transporto, traktorių ir kitos technikos pervažas per MNP trasas, įrengti automobilių transporto, traktorių bei kitos technikos aikštes;
 - 12.8. privažiuoti automobiliais ir kita technika prie vamzdynų;
 - 12.9. vykdyti žemės melioravimo, drėkinimo ir sausinimo darbus, lyginti gruntą, valyti, gilinti pelkes, kanalus, griovius;
 - 12.10. vykdyti sprogdinimo darbus;
 - 12.11. vykdyti darbus, susijusius su gręžinių, iškasų įrengimu ir grunto bandinių (išskyrus dirvos pavyzdžius) ėmimu;
 - 12.12. vykdyti geologinį kartografavimą, paieškas ir žvalgybą.
13. Žemės savininkai ir naudotojai, gavę raštišką sutikimą dirbti MNP apsaugos zonoje Taisyklių 12 punkte išvardytus darbus, privalo juos atlikti laikydamiesi sąlygų, užtikrinančių MNP išsaugojimą nuo pažeidimų. Žemės ūkio darbai (arimas, kultivavimas, sėjimas, pjovimas ir kiti) leidžiami tik atsižvelgiant į Taisyklių 11.7 punkto reikalavimus.
14. Rengiantis statyti bet kuriuos statinius 350 metrų atstumu nuo MNP trasos, projektinius pasiūlymus (kai jie rengiami) bei projektinę dokumentaciją būtina suderinti su MNP eksploatuojančia įmone bei Valstybine darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
15. Jeigu MNP apsaugos zonos sutampa su žemės ruožu išilgai geležinkelio, automobilių kelio, elektros tiekimo linijos ar kitų objektų apsaugos zonomis, darbus, susijusius su šių objektų eksploatavimu tose teritorijose, atlieka suinteresuotos šalys savitarpio susitarimu.

V. MNP EKSPLOATUOJANČIŲ ĮMONIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

16. Linijinę MNP dalį aptarnauja ir prižiūri MNP eksploatuojančios įmonės tarnybos.
17. Įmonėms, eksploatuojančioms MNP, apsaugos zonose leidžiama:
 - 17.1. privažiuoti automobiliais ir kita technika prie MNP, vykdamą jų eksploataciją pagal Naftos ir naftos produktų magistralinių ir jūrinių vamzdynų eksploatavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 4-207 (Žin., 2007, Nr. [61-2354](#));
 - 17.2. pjauti žolę, kirsti krūmus ir dirbti kitus MNP priežiūros darbus;
 - 17.3. kasti iškasas MNP izoliacijos kokybei ir jų elektrocheminės apsaugos nuo korozijos įrengimų būklei tikrinti bei dirbti kitus žemės darbus, suderinus šiuos darbus su žemės naudotojais;
 - 17.4. kirsti medžius, įvykus MNP avarijoms miške, būtinus avarijos likvidavimui, ir per 15 dienų po avarijos likvidavimo nustatytą tvarką informant miško kirtimą ir pašalinant kirtimo liekanas, kaip numatyta Taisyklių 23 punkte;
 - 17.5. ieškant galimos MNP pažeidimo vietos ar nesankcionuoto prisijungimo su neteisėtai nutiestais prie MNP prijungtais ar paruoštais prijungti vamzdžiais ir įranga, MNP eksploatuojančiai įmonei MNP apsaugos zonos ribose leidžiama važiuoti automobiliais ir kita technika, kasti iškasas ir atlikti kitus žemės darbus, apie tai iš anksto neinformavus žemės savininkų ar naudotojų. Dėl šių veiksmų žemės savininkų ar naudotojų patirti nuostoliai atlyginami, kaip nurodyta Taisyklių 22 punkte.

18. Žemės valdų savininkai ir naudotojai, kurių teritorijoje nutiesti MNP, privalo:

18.1. užtikrinti, kad jų valdų ribose MNP nebūtų gadinami;

18.2. užtikrinti MNP eksploatuojančių įmonių darbuotojams laisvą prieigą ir privažiavimą prie MNP pagal privažiavimo schemą, suderintą su žemės savininku ir (ar) naudotoju;

18.3. po rekonstravimo pripažįstant tinkamais naudoti statinius, kurie yra MNP apsaugos zonose, į statinio pripažinimo tinkamu naudoti komisiją pakviesti MNP eksploatuojančių įmonių atstovus;

18.4. MNP kapitaliniam remontui bei rekonstravimui atlikti ir pervazos per juos įrengti MNP eksploatuojantieji įmonėi įstatymų nustatyta tvarka laikinam naudojimui suteikti žemių skyrimo MNP tiesi normatyvuose numatyto dydžio sklypus.

19. Jeigu nustatoma, kad dėl techninės būklės MNP reikia remontuoti, eksploatuojanti MNP įmonė turi teisę laikinai apriboti Taisyklių 12 punkte nurodytų suderintų darbų vykdymą, iš anksto apie tai pranešusi žemės savininkams ir naudotojams.

20. MNP eksploatuojanti įmonė, neviršydama savo kompetencijos, turi teisę nutraukti darbus, kurie atliekami MNP apsaugos zonoje pažeidžiant šių taisyklių reikalavimus.

21. Įvykus MNP avarijai, sutrikimui, MNP eksploatuojanti įmonė nedelsdama imasi šią avariją likviduoti ir apie įvykusią avariją praneša pagal MNP eksploatuojančios įmonės patvirtintas ekstremaliųjų situacijų valdymo schemas.

22. MNP eksploatuojančios įmonės, atlikusios planinius arba avarinius MNP remonto bei atstatymo darbus, privalo atlyginti žemės savininkams arba naudotojams nurodytų darbų metu padarytus nuostolius ir žemės naudmenas šių darbų teritorijoje sutvarkyti taip, kad jos būtų tinkamos toliau naudoti pagal buvusią paskirtį, o įvykus aplinkos teršimui, atlygina gamtai padarytą žalą įstatymų nustatyta tvarka.

23. Teritorijos ar vandens telkinių išvalymas nuo teršalų, atsiradusių dėl MNP avarijos, atliekamas įstatymų nustatyta tvarka.

24. Įmonės, eksploatuojančios MNP, aplinkos monitoringą vykdo vadovaujantis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 (Žin., 2009, Nr. [113-4831](#)).

25. Remontuojant MNP arba likviduojant MNP avarijos pasekmes, kai reikia pašalinti kelio dangą, MNP eksploatuojanti įmonė nustatyta tvarka gauna kelio savininko leidimą ir dangos konstrukciją bei kitus sugadintus kelio elementus atstato savo lėšomis.

26. Rajonų aplinkos apsaugos agentūroms turi būti pranešta apie bet kurioje vietoje vykdomą MNP remontą, susijusį su vamzdyno atidarymu, kai yra potencialus pavojus išsilieti naftai ir (ar) naftos produktams.

27. MNP remonto darbai turi būti derinami:

27.1. su rajono aplinkos apsaugos agentūra, kurios teritorijoje vykdomi remonto darbai, kai MNP nutiestas per vandens telkinius ir šie darbai atliekami tuose telkiniuose ar jų apsaugos zonoje;

27.2. su vidaus vandenų kelių valdytoju, kai MNP kerta vidaus vandenų kelius ir remonto darbai atliekami jų kranto juostoje;

27.3. su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, kai MNP kerta automobilių kelius ir remonto darbai atliekami jų apsaugos zonoje;

27.4. su AB „Lietuvos geležinkeliai“, kai MNP kerta geležinkelius ir remonto darbai atliekami jų apsaugos zonoje.

28. Jeigu MNP eina specialiųjų objektų teritorija, atitinkamos organizacijos privalo išduoti šį MNP aptarnaujantiems darbuotojams leidimus apžiūrėti, remontuoti bei likviduoti MNP avarijos pasekmes bet kuriuo paros metu.

29. Savivaldybės, Lietuvos Respublikos teisėtvarkos ir krašto apsaugos institucijos turi teikti MNP eksploatuojančioms įmonėms maksimalią paramą, kad visos įmonės, įstaigos, organizacijos bei gyventojai laikytųsi Taisyklių, ir padėti likviduoti MNP avarijas bei jų pasekmes.

30. Asmenys, pastebėję MNP gedimą, naftos ar naftos produktų nuotėkį, taip pat kilus įtarimui dėl galimo naftos ar naftos produktų grobstymo, privalo nedelsdami apie tai pranešti MNP eksploatuojančiai įmonei arba bendruoju pagalbos telefonu 112.

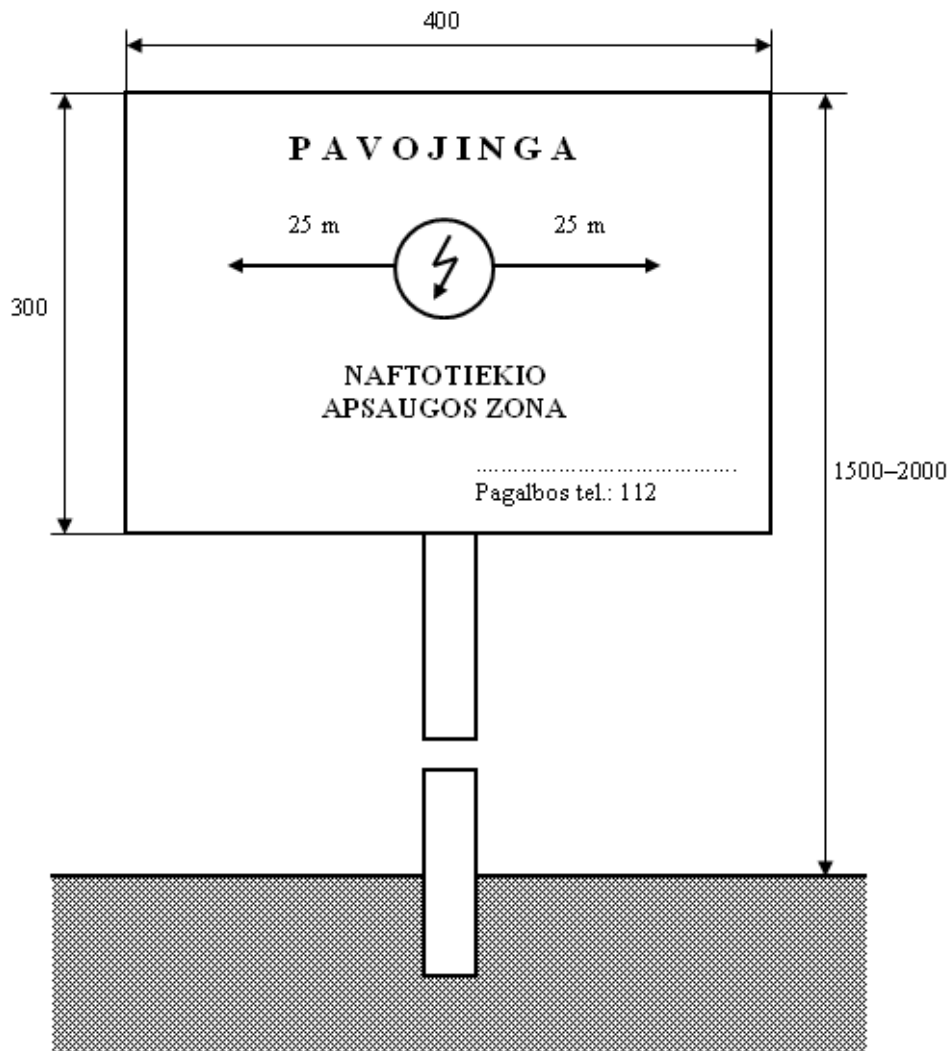
VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Už MNP apsaugą yra atsakingi jų savininkai, taip pat darbuotojai, vykdanys MNP eksploatavimą.

32. Taisyklių vykdymas privalomas fiziniams ir juridiniams asmenims. Taisyklių vykdymą kontroliuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtos institucijos.

33. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Taisyklių reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

MAGISTRALINIŲ NAFTOTIEKIŲ IR PRODUKTOTIEKIŲ ŽYMĖJIMO ŽENKLO PAVYZDYS

Pastabos.

Apsaugos zonos nurodomos pagal Taisyklių 9 punkto nuostatas.

Dešiniame apatiniame kampe nurodomas MNP eksploatuojančios įmonės pavadinimas ir atitinkami telefonai.

Užrašai rašomi šviesiame fone juodais, atmosferos poveikiui atspariais dažais.

Ženklo matmenys eskize nurodyti milimetrais.